

DIRVA

Nr. 91

Rugpjūtis-August 8, 1960

Cleveland, Ohio

LIETUVOJE MIRĖ PROFESORIAI K. JABLONSKIS IR J. VIENOŽINSKIS

Liepos 28 dieną Vilniuje mirė profesorius Konstantinas Jablonskis, istorikas, teisininkas, prof. Jono Jablonskio, kalbininko, sūnus. Prof. K. Jablonskis Lietuvos okupacijos metais atliko visą eilę didesnio mokslinių uždavinių. Jų tarpe vienas iš žymiųjų darbų yra Lietuvos Statuto (1566 metų) suredagavimas spaudai (išleista tačiau Minske, gudų akademijos). Pereitais metais Vilniuje buvo išspausdintas jo darbas apie Lietuvos valstiečių ir miestelėnų ginčus su dvarų valdytojais.

Liepos 29 dieną irgi Vilniuje mirė profesorius Justinas Vienožinskis, dailininkas, tapybos dėstytojas dailės mokykloje ir institute. Nuo 1949 metų buvo pensininkas, bet dar aktyviai dalyvavo dailininkų veikloje ir kūryboje.

Abu profesoriai mirė, kaip pranešama, "po ilgos ir sunkios ligos". K. Jablonskis buvo 68 m. amžiaus, Vienožinskis — 74. Abu buvo pašarvoti Mokslų Akade-

mijos salėje, Gedimino gatvėje, prie katedros aikštės. Prof. Jablonskį palaidojo šeštadienį, liepos 30 d., o prof. Vienožinskį — sekmadienį, liepos 31 d.

PADALINO PREMIJAS MENININKAMS

Liepos 30 d. literatūros ir meno premijų skyrimo komitetas paskelbė nutarimą, kam skiriamos šių metų respublikinės premijos.

Po 25 tūkstančių rublių paskirtos trys premijos. Vieną iš jų gavo pasidalinti penki asmenys: filmų režisoriai V. Žalakevičius ir A. Žebriūnas, aktorius ir režisorius B. Bratkauskas ir operatoriai J. Gričius (Augustino sūnus) ir A. Mockus. Jie premijuoti už du filmus: "Adomas nori būti žmogumi" (kuri bus rodoma filmų festivaliuose Kanadoje) ir "Gyvieji didvyriai".

Kita 25-tūkstančių premija teko skulptoriui G. Jakuboniui, už paminklą Priečiupio aukoms. Karo metu

vokiečiai, keršydami už bolševikų ar kitų partizanų jiems padarytus nuostolius, sudegino Priečiupio kaimą ir išžudė daugumą to kaimo gyventojų. Prieš keletą metų valdžia pradėjo rengti tų žudynių minėjimus, tikslu nukreipti dėmesį nuo prisiminimų apie bolševikų žiaurumus Lietuvoje. Pradžioje Priečiupio aukos taip veidmainingai buvo apraudoamos, kaip "fašistų" (reiškia, vokiečių hitlerininkų) aukos, o paskui kasmet vis labiau stengiamasi kalbėti apie "fašistų pagalbininkų-buržuazinių nacionalistų" dalyvavimą Priečiupio žudynėse. Iš šių metų "raudų" jau turėtų atrodyti, jog vokiečiai hitlerininkai iyg būtų buvę tik nežymūs pagalbininkai prie "buržuazinių nacionalistų". Grobio šventės iškilmų dalis buvo suorganizuota ir Priečiupio laukuose. Čia buvo atidengtas paminklas. Atidengime dalyvavo visa eilė didikų iš Vilniaus, su Sniečkom, Šumausku ir Paleckiu priešakyje (tik svarbiausias svečias — Suslovas iš Maskvos, nuvyko į Kauną, pramonės apžvalginės parodos ir Kauno elektrinės pasižiūrėti, bet nepasirodė Priečiupyje). Paminklas, už kurį skulptorius gavo stambiają premiją, vaizduoja skausmo ir pasipiktinimo apimtą motiną. Paminklas, galbūt, ir ateityje tiks visoms Lietuvoje hitlerininkų ir bolševikų sudėtinai ir paskirai atliktoms žiaurybės paminti.

Trečią 25-tūkstančių premiją gavo kompozitorius Eddardas Balsys už balietą "Eglė, žalčių karalienė".

Po 15 tūkstančių premijas gavo:

Jonas Ragauskas, iškūnėjęs ateizme "evangelistas" (nes ir toliau užsiima "pastoracija", tik išvirkščia, nes dirba vad. politinių ir mokslinių žinių skleidimo draugijoje, ateistų sekcijoje), už neseniai išleistą knygą "Ite, missa est", kurioje autorius pasakoja, kaip jis tapo kunigu ir kaip paskui, jau antroje bolševikmečio laikais, metė kunigystę.

Balys Dvarionas, už kon-

Rugiai rikluojas, melsva Nemuno juosta apjuosti...

Raul Castro žvangina ginklais

Majoras Raul Castro, jaunesnysis Kubos premjero brolis, grįžęs iš kelionės po komunistinio bloko kraštus, pasakė kalbą, iš kurios aiškėjo, kad Chruščiovas pildytų savo pažadus Kubai: naudoti raketas prieš JAV karinio konflikto su Kuba atvejais.

"Jei nebus užpuolimo, nebus ir raketų, bet jei bus užpuolimas, bus ir raketos", kalbėjo Raul Castro triukšmingai plojantiems Lotynų Amerikos jaunimo kongreso nariams ir profesinių sąjungų atstovams, posėdžiaujantiems Havanoje. Jo kalba buvo transliuojama per radiją ir televiziją.

Majoras Castro pareiškė, kad Kuba nenorinti pasaulinio karo, bet "jei Kuba bus užpulta, ji (Jungtinės Valstybės) gaus, ką nusipelnė, ne iš čia, bet iš kitų vietų, ir tos raketos nekrės čia, bet tenai".

Tolesnėje kalboje majoras Castro grasino, kad

"gandonesiai netrukus pažins premjero Castro jėgą": jie galės kiekvieną dieną skaityti oficialiųjų vyriausybės organų, "šalia savęs turėdami gydytoją". Iš to pareiškimo daroma išvada, kad Kuboje planuojami nauji "atkeršijimo įstatymai".

Majoras Castro kaltino Jungtines Amerikos Valstybes, kad jos siunčiančios šnipus į Kubą. Jis pareiškė, kad netrukus įrodysiąs, jog neseniai iš salos ištremtieji du diplomatai buvę "nacių agentai Hitlerio tarnyboje". Jo minimi diplomatai buvo du JAV ambasados tarnautojai, kuriuos birželio 15 Kubos vyriausybė areštavo ir vėliau ištremė už "kontra-revoliucionierišką veiklą".

JAV valstybės departamentas paskelbė, kad Kubos valdininkai iš ištremtųjų ambasados tarnautojų lagaminų pavogė 12 Pas. karo suvenyrus, kuriais dabar bandą juos sukompromituoti.

VĖL NEPAPRASTAS SAUGUMO TARYBOS POSĖDIS

Jungtinės Tautos atšaukė planus

Vengdamos naujo kraujo praliejimo, Jungtinės Tautos atšaukė planus, pagal kuriuos šeštadienį turėjo būti pradėdami įvesti Jungt. Tautų Komandos daliniai į bandančią nuo Kongo atsikilti Katangos provinciją.

JT gen. sekr. Hammarskjöld telegrama sušaukė nepaprastą Saugumo Tarybos posėdį ir pats grįžta į New Yorką.

Premjeras Lumumba telegramavo Hammarskjöldui, kad, jeigu Jungt. Tautos neįvesiančios savo įgulų į Katangą, jis būsiąs priverstas revizuoti savo poziciją.

Sovietijos vyriausybė pareikalavo atšaukti Jungt. Tautų Komandą iš Kongo, jeigu nebus visi belgų daliniai atitraukti iš

Kongo ir Katangos provincijos. Sovietai pareiškė, kad, jeigu JT įgulos nepajėgiančios belgus priversti pasitraukti, tai į Kongą turinti būti pasiųsta kariuomenė, "kuri būtų pasiruošusi įvykdyti tą teisėtą aktą". Jie kaltino, kad pradėtas vykdyti "nežymios intervencijos kariuomenės dalies atitraukimas" esąs manevras publikos opinijai klaidinti.

JT sekr. Hammarskjöldas nutarė atšaukti Katangon siųsti numatytus dalinius po to, kai provincijos sostinėje Elisabethvilleje buvo sulaukytas ir priverstas atgal grįžti lėktuvus su pirmąja ten nusikridusių technikų grupe, kuri turėjo paruošti keltą Jungt. Tautų įgulų atvykimui.

Lėktuvų aerodrome pasitiko ginkluotos sargybos, kurios neleidė atvykusiems iškelti iš jo kojos, o Katangos vidaus reikalų ministeris Munongo įsakė grįžti atgal, kai tik bus papildytos degalų atsargos. Tuo pačiu lėktuvu iš Katangos išskrido ir JT pask. Ralph J. Bunche, kuris į Elisabethville buvo nuvykęs praeitą savaitę tartis dėl belgų kariuomenės atitraukimo ir jų pa-

keitimo Jungt. Tautų įgulomis. Katangos vyriausybė taip pat griebėsi paprastų bet efektingų gynybos priemonių: ji pasiruošė Elisabethvilles aerodromą užblokuoti autovežimiais, statinėmis ir kitomis priemonėmis, kad sukludžius lėktuvų nusileidimą. Taip pat paskelbė, būsiąti atidaryta ugnis į be leidimo nusileidžiančius lėktuvus.

NIKITA VĖL NORI

VIRŠUNIŲ KONFERENCIJOS

Sovietijos premjeras Chruščiovas laiškė britų premjerui Macmillanui pasiūlė naują viršūnių konferenciją, kuri turėtų būti suaukta po JAV prezidentinių rinkimų. Jis pareiškė norįs diskutuoti svarbiąsias šio meto problemas, kaip Vokietijos, Vakarų Berlyno ir visuotinio nusi-ginklavimo klausimus.

* JAV GYNYBOS DEPARTAMENTAS paskelbė, kad du jauni matematikai iš Tautinės Saugumo Agentūros, kurie birželio 24 išvyko atostogų į Meksiką ir po to dingę be žinios, galį jau būti už geležinės uždangos. Oficialiai skelbiama, kad jie niekada neturėję progos prieiti prie svarbiųjų valstybės paslapčių, ir minėtoje įstaigoje tedirbė statistinį darbą. Tautinė Saugumo Agentūra, kiek žinoma, seka ir analizuoja komunistų šifro kodą. Dingojęji matematikai, Bernon F. Mitchell ir William H. Martin, kaip nustatyta, iš Meksikos išvykę į Kubą, kur jų pėdsakai dingę.

2150 MYLIŲ PER VALANDĄ

Bandomuoju JAV raketiniu lėktuvu X-15 pasiektas naujas greičio rekordas 2150 mylių per valandą. Pilotas Joseph A. Walker jį pasiekė 66,000 pėdų aukštyje, sumušdamas 1956 metais kapitono Milburn Apt pasiektą rekordą — 2094 mylias per valandą.

KAIRĖJE: Neseniai Chicagoje buvo suvažiavę Šiaulių mergaičių ir berniukų gimnazijų 1940 metų abiturientai, paminėti gimnazijos baigimo dvidešimmetį. Nuotraukoje abiturientai su šeimomis. Žemiau sėdi (iš kairės): B. Silūnas, S. Tamulis, J. Reijeris, V. Balas, Amroj eilė: V. Maželka, B. Adomavičiūtė-Sakmokinė, km. J. Elijošius, N. Maželkienė, Pupelienė, Domarkienė, Trinkienė, Stovi Z. Paškevičius, J. Vilimas, R. Songinaitė-Razlavičienė, V. Silūnienė, Vilimienė, L. Raslavičius, V. Mikulaitė-Mykolaitienė, A. Raubaitė-Lipskienė, K. Domarkas, A. Trinka, A. Lipskis, V. Pupelis, I. Stasiulis, A. Žižmauskaitė-Balienė, A. Butkevičiūtė-Branauskienė, O. Petravičiūtė-Daukšienė, Sakmokas, J. Paškevičiūtė-Aukštuolienė, A. Adomavičiūtė-Reijerienė, M. Aukštuolis. (Plačiau apie suvažiavimą 6 psl.)

Iš pasaulinės politikos užkulisių

SOKOLOVSKIS IŠSPROGDINA KONTROLINĘ TARYBĄ

--Jis kalba, kaip kulkosvaidis, --dėną prie lūp pridėjęs, šnibžda generolas Clay, amerikiečių zonos karinis gubernatorius, savo politiniam patarėjui.

Pikti ir aštriai kapojami rusų žodžiai aidai Sąjungininkų Kontrolinės Tarybos posėdžių salėje. Sovietijos tituluotasis didvyris ir maršalas Vasilijus Danilovičius Sokolovskis kontrolinės Tarybos 83-me posėdyje beria vieną po kito kaltinimus Vakarų valstybėms. Jis šį 1948 metų kovo mėnesį perėmė pirmąjį vaidmenį tarybos, kuri teoretinškai turi vaizduoti aukščiausiąją Vokietijos valdžią, bent taip buvo įsivaizdavę Vokietijos nugalėtojai Potsdamo konferencijoje.

--...tai tik iš naujo parodo, --gestikuojantis Sokolovskis, --kad Didžiosios Britanijos, Prancūzijos ir Jungtinių Amerikos Valstybių atstovai jau nebelaiko Kontrolinės Tarybos vyriausiuoju okupuotosios Vokietijos administraciniu organu.

Nesujuda nė vienas muskulas generolo Robertsono, britų karinio gubernatoriaus, veide, kai Sokolovskis sušunka, kad Vakarų valstybės Kontrolinę Tarybą laikanti tik priedanga, už kurios jos norinčios nusišėpti savo tikruosius planus Vakarų Vokietijoje. Judrusis Pierre Koenig, Prancūzijos atstovas Kontrolinėje Taryboje, suraukia antakius. Jam knieti pašokti ir storajam sovietų generolui išdrožti į akis tiesą.

Vasilijus Danilovičius Sokolovskis, kaip atrodo, visai nesidomi šimta atmosfera buvusiojo Berlyno teismo rūmų salėje. Jis išsitraukia iš naujūtelio geltonos odos portfelio naują dokumentą ir paskelbia, kad noris būti painformuotas apie šesius valstybių konferencijos, vykusios Londone vasario ir kovo mėnesiais, nutarimus Vokietijos klausimu.

Londone buvo svarstyti trijų vakarinių okupacinių zonų suliejinimo pagrindai. Vakarų valstybės jau 1947 m. Maskvoje vykusioje užsienių reikalų ministrų konferencijoje suprato, kad Sovietija tol priešinsis Potsdamo sutartyje numatytam Vokietijos suvienijimui, kol nematys galimybės tą suvienijimą pravesti komunistinė prasme.

Ne iš meilės nugalėtiesiems vokiečiams, kuriais vis dar tenepasitikima, bet blaiviais svarstymais prieinama išvada, kad elgetynas Europos širdyje klydusių kaimyninių kraštų atkūrimą, ir Londone bei Washingtono nutariama ištiesti pagalbos ranką silpniesiems.

JAV valstybės sekretorius Marshallis 1947 metų birželio mėnesį paskelbia milžiniškos pagalbos Europai programą -- Marshallio planą. Į tą programą turi būti įtraukta ir Vokietija. Tačiau nuo skurdo ir vargo laisva Europa painioja Kremliaus planus, nes tik chaoso dygsta komunizmo sėkla, tik skurde noksta pasaulinės revoliucijos kviečiai. Prieš Marshallio planą ir artėjantį Europos susivienijimą karinėje ir ūkinėje srityje Maskva pradeda plataus masto ofensyvą.

Lemiamame šio šaltojo karo fronte Stalinas pastato vyrą, pasižymėjusį gabumais II Pasauliniame kare: maršalą Sokolovskį. Jis pakeitė jo asmeninį draugą maršalą Žukovą, kuris buvo pirmasis sovietų karinis gubernatorius nugalėtoje Vokietijoje. Sokolovskis, manieromis dar tebeprimenas savo kilmę iš lenkiškųjų šlėktų, iš tikrųjų yra tik Stalino įsakymų vykdytojas. Ir kai Vakarų valstybių atstovai Kontrolinėje Taryboje jam paaiškina, kad Londone vykusio vyriausybės konferencija, apie kurios nutarimus kariniai gubernatoriai nesą nei painformuoti, Sokolovskis iš savo portfelio išsitraukia naują dokumentą.

--Tai yra rimtas Potsdamo sutarimų pažeidimas ir laužymas --skaito jis popieriaus lapo, pradėdamas naujus propagandinius puolimus prieš Vakarų valstybių karinius gubernatorius. Britų atstovas atsistoja tuos puolimus atremti, vertėjas jau spėja pirmuosius jo žodžius išversti rusiškai, bet staiga Sokolovskis pašoka iš vietos, rankos mostu palygina ordenais apkabintą uniforminį mūdie-

rių ir patetiškai pareiškia:

--Laikau beprasmiška toliau tęsti posėdį ir skelbiu jo atidėjimą.

Lyg po karinės komandos, pakyla visa sovietinė delegacija ir pakeltomis galvomis išslygiuoja iš posėdžių salės.

Vakarų atstovai net nepažvelgia jų pusėn. Jų veiduose matomas abejingumas, nes jie jau seniai laukė, kad Maskva išsprogdytų Kontrolinę Tarybą. --Tai yra keturių valstybių vyriausybės galas ir Vokietijos suskaldymo pradžia, --pastebi generolas Clay.

Bet sovietinėje zonoje tas įvykis kitaip formuluojamas:

--Vakarų valstybės galutinai suskaldė Vokietiją! -- Vakarų valstybės išsprogdino Kontrolinę Tarybą!

Kalendoriuje 1948 metų kovo 20 d. Prieš nepilną mėnesį, vasario 25, komunistai pasigrobė valdžią Čekoslovakijoje.

Europos horizontuose telkiasi naujos audros debesys. Praga jau vieną kartą, kai 1939 metų kovo mėnesį Aukso miestą įžygiavo Hitleris, Vakarų demokratijoms reikė lemiama į posūkį pasipriešinime prieš diktatorių užmačius. Berlynas taps naujojo karo Dancigu? Tas klausimas tebekabo Damoklo kardų ir šiandien, po dvylikos metų.

O generolas Clay tomis dienomis savo nepaprastame pradinis Washingtono gen. štabo raše:

"...aš jau nebegaliu palaikyti savo ankstesnės pažiūros, kad karas yra neįmanomas... ir jaučiu, kad turime ateityje skaitytis su tokia galimybe."

(Bus daugiau)

KATALIKŲ VIENUOLIAI MOKO MARKSIZMO...

Keistas paradoksas komunistinėje Vengrijoje

Pannonhalma prie Gyoro, seniausias ir garsiausias Vengrijos vienuolynas, išlaiko vieną iš paskutinių oficialiai leistų krašte "privatinių" mokyklų, sudarydamas vieną keisčiausių paradoksų komunistinėje auklėjimo sistemoje.

Trys šimtai mokinių, susirinkusių iš įvairiausių luomų ir provincijų, čia gauna marksistinę-leninistinę apmokymą iš 16 benediktinų vienuolių, kuriems komunistinė ideologija reiškia didžiausią praeikimą.

Tačiau vienuoliai taip gerai atlieka savo pareigas, kad retas jų mokinių neišlaiko sunkių

marksizmo-leninizmo egzaminų, be kurių jis negalėtų įstoti į universitetą. Pannonhalmos, kaip "geriausios krašto mokyklos", garsas yra taip plačiai pasklidęs, kad kiekvienos atsirandančios laisvos vietos laukia keli kandidatai.

Pannonhalma yra svarbiausia iš šešių už mokslo reikalaujančių apsimokėti bažnytinio mokyklų, kurioms komunistai leido Vengrijoje veikti po "vienuolynų paleidimo". Kitos yra: benediktinų mokykla Gyore, dvi pranciškonų mokyklos Szentendre ir Esztergome ir dvi piarų mokyklos Budapeste ir Keskemetė.

Visos jos yra normalios vidurinėsios mokyklos pagal valstybinę švietimo programą ir priima jaunuolius tarp 14 ir 18 metų amžiaus, paruošdamos juos universitetui.

Vienas vienuolis pasakojo: "Visi vadovėliai, kuriuos mes čia naudojame, yra valstybiniai ir, savaime suprantama, viską aiškina iš marksistiškai-leninistinio taško. Tačiau mes tas knygas naudojame tik kaip pagrindą, nes pagal 1950 metų sutartį tarp Bažnyčios ir valstybės mums leidžiama mokslo interpretuoti katalikiškai. Mes tos

dalis susitarimo laikomės, ir vyriausybė ligi šiol nebandė mus sukludinti."

Vienuolis, paklaustas apie valstybinę kontrolę, atsakė, kad jie jos nejaucia. "Mūsų archyvai, kaip istoriniai dokumentai, yra valstybės žinioje. Bet tai viskas. Mes čia neturime jokių vyriausybės atstovų, ir pats rektorius nusprendžia, kurį jaunuolį mokyklai priimti. Praeitais metais mes turėjome 300 kandidatų, ir tik 80 vietų, ir rektoriaus sprendimas buvo galutinis."

Šiuo nuostabiu nepriklausomumo laipsniu Pannonhalma naudojasi tik dėlto, kad ji, kaip atrodo, apskritai prisitaiko prie Budapesto norų.

Mokykla neturinti didelių piniginių rūpesčių. "Mūsų pagrindinės pajamos sudaro mokesčiai, gaunami už mokslo ir bendrąjį. Du kartus metais vyriausybė išmokėjo didesnes sumas už vienuolyno, kaip istorinio paminklo, prižiūrėjimą."

Pannonhalma, 1001 metais įsteigta Vengrijos nugalėtojo ir apkrėstytojo karaliaus Stepono, jau seniai buvo laikoma vienu žymiausių Vengrijos istorinių paminklų ir garsiu mokslo ži-

MUTUAL FEDERAL BENDROVĖS REKORDAS...

- Įsteigta Chicagoje 1905 metais.
- Nuo 1905 metų pergyvenom karus, ekonomines depresijas, panikas ir krizes, tačiau visiems savo taupytojams išmokėjom kiekvieną sutaupytą dolerį.
- Jūsų pinigus galima perkelti iš kitur, jei atnešite savo banko knygutę.
- Pinigų taupymui nereikia važinėti, juos galite atsiųsti paštu, nes mes apmokame visas pašto persiuntimo išlaidas.
- Numatoma, kad nuo šių metų liepos 1 d. dividendai bus pakelti iki 4 1/4.

MUTUAL Federal SAVINGS
and Loan Association

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 W. CERMAK ROAD • CHICAGO 8, ILLINOIS
Phone: Virginia 7-7747 John J. Kazanuskas, Pres.

Metinė Dainavos stovyklos kasmet sutraukia lietuvių jaunimą iš Chicago, Detroito, Clevelando ir net Kanados. Ypač tada paplūdimy būna didelė spūstis, visi skuba pasimaudyti melsvajame Spygely. V. Plodzinso nuotrauka

Laisvos nuomonės rinkiminėmis temomis

ABIEJŲ PARTIJŲ KONVENCIJOMS PRAĖJUS

Partijos ir jų platformos

K. S. Karpis

riaus vietą numatoma pavesi Chruščiovo favoritui Steven-sonui, jeigu demokratai laimėtų.

Didžiausias ir aiškiausias punktas abiejų partijų platformose yra negrų pilietinių teisių suliginimas. Abi partijos sunegrais priverstos skaitytis dėlto, kad daugelyje šiaurinių didmiesčių negrai, turėdami pilną balsavimo teisę, nulemia rinkimų pasekmes. Tai verčia abi partijas vykdyti negrų teisių politiką pietinėse valstijose.

Pasisakymai dėl pavertų tautų gali žodžiais ir baigtis. Bet negrų ir komunistų reikalavimus partijos bus priverstos pildyti.

Padėti negrams baigti kovoti dėl pilnų pilietinių teisių lyg priklausytų respublikonams. Lygiai prieš 100 metų naujai gimusi respublikonų partija išstatė savo kandidatą Abraomą Linkolną ir jis, 1860 metais išrinktas prezidentu, 1861 metais paskelbė negrų išlaisvinimo aktą, nuo pat pirmųjų gyvavimo metų prarasdami pietiečių baltųjų simpatijas. Jie, atplėšę pietines valstijas nuo šiaurinių, paskelbė šiauriečiams karą. Linkolnas savo pasiaukojimu, kas jam ir gyvybę kaštavo, išlaikė respubliką nuo suplėšymo, pietiečius nugalint, tačiau jie pasiliko ištikimi demokratų partijai iki šiai dienai.

Negrai, respublikonų iškovota teise šiaurėje naudodamiesi, pasidavė demokratų vadovybei. Demokratų partijos pradžia laikomi 1800 metai, ir jos tikrėjas skaitomas ketvirtas prezidentas, Thomas Jefferson, kuris savo dideliame dvare Virginijoje laikė negrus vergus darbininkus.

Apie platformas bendrai kalbant, jos taikomos privilioti balsuotojams, prižadant patenkinti ir baltus ir juodus, ir kapitalistus ir neturtinguosius, ir miestų darbininkus ir ūkininkus, ir uni- jas ir fabrikantus; ir jaunos ir senus, ir mokesčių mokėtojus ir rinkėjus.

Pastudijavęs demokratų paskelbtą platformą, Nixonas pasakė: "Mes nebandysim prižadais pralenkinti demokratų, nes jie viską prižadėjo, tik nepasakė, kas apmokės to visko sąskaitas... Pingai eis iš žmonių kišenių."

Spauda apie partijų platformas -- pažadus pareiškė šitaip: "Praėjus 24 valandų nuo paskelbimo, jų šūkiai ir prižadai būna užmiršti."

NIXONAS IR ROCKEFELLERIS

Iki pat konvencijos dalis respublikonų stengėsi kalbėti New Yorko gubernatorių Nelsoną Rockefellerį sutikti kandidatuoti į viceprezidentus, tačiau jų pastangos baigėsi tuščiomis.

Rockefelleris, praeitą gruodžio mėnesį paskelbęs pasitraukimą iš lenktynių prieš Nixoną, savo žodį išlaikė. Jis norėjo būti prezidentu, ir savo rėmėjų stumiamas, remdamasis savo aukštomis pozicijomis šio krašto gyvenime, gėdė gauti nominaciją vienbalsiai, Nixoną nustumiant šalin, bet antruoju kandidatu atsisakė būti, žinodamas kad gaus mažą balsų, partijai nusistačius nominuoti Nixoną. 1952 metais respublikonai taip padarė, atmesdami aiškų kandidatą senatorių Taftą ir įstatydami gen. Eisenhowerį, specialiai prikalbintą kandidatuoti, kai Eisenhoweris dar pats nežinojo, kas jis yra, respublikonas ar demokrat. Jį buvo kalbinęs Trumanas kandidatuoti demokratų vardu.

Kai šios vasaros pradžioje Rockefelleris ėmė priekaištauti Nixonui dėl nesidarbavimo (Nukelta į 5 psl.)

Kūrėjas-savanas Alf. Liškevičius, dabar gyvenęs Chicagoje, tebenešiojas kofose granatų skeveldras iš Lietuvos Nepriklausomybės kovų, gyvai domisi lietuviškąja spauda ir vaikščiodamas nesišėpti su la'kraščiu.

B. Beržinio nuotrauka

Sibiro tremtinio atsiminimai (37)

A. Valasevičius

GRĮŽĘ IŠ ATOSTOGŲ TĖVYNĖJ LIŪDNAI PASAKOJA

Mes čia religines šventes praleidžiam darbuose, bet vakarais susirenkam jų paminėti. Valstybines šventes švenčiame be didelių pasiruošimų ar demonstracijų. Balsavimų dienos, visiems drauge susirinkus, mums sudaro savotišką pramogą. Grįžta iš savo tėvynių atostogininkai. Jų tarpe ir

Samagoną tai gerą padaro. Jaunimas, kad ir nedavalgęs, bet stengiasi puoštis. Pasikalbėti nuoširdžiai negali. Ten daug daugiau sekami, negu čia.

— Geriau tu mums pasakok apie jos gamtą, kaip vaikščiojai ten be sietelio ant veido. O gal tave papirko, kad tu agituotum mus

gal kainas reikia. Milicija jo pasiteiravo, kodėl jis mažiau moka. Jis išsitraukė brazilšką laikraštį, kuriam parašyta, kad Tarybų Sąjungoj duona kainuoja keiliolika kapeikų. Jis tą kainą sąžiningai ir mokas.

Ką su juo kalbėjo milicija, niekas nežino, bet po to mokėjo, kiek reikia.

— Vilniuje taip pat buvo atsitikimas, — pasakoja kitas. — Viesas iš Amerikos parvažiavęs anksčiau. Po to laiškais išsikvietė draugą. Parvažiavusiam čia nepatikę ir jie begerdami alų susibarė ir susimušė. Vėliau paaiškėjo, kad jis davęs per snukį draugui už melavimą. Draugas aiškinesis, kad jį be reikalo mušė. Esą, tegul jis pats savo draugams Amerikoj, jei nebijo, tegul dabar parašo tiesą.

Grįžusius iš kitų kraštų geriau aprūpina butais, darbu ir moka brangiau negu kitiems. Vietiniai lietuviai jų neapkenčia ir dažnai iš jų juokiasi.

— Tai suprantama. Visą laiką mažos tautos į Ameriką žiūrėjo, kaip į jėgą turinčią valstybę. Kada jie patys nusižeminę parvažiavo — žmonėms sukėlė pyktį.

— Tegul, tegul, o gal jie mus pakeis.

— Visko gali būti.

— Bet juk važinėja turistai, žurnalistai, ekskursijos. Nejaugi jie nepastebi tokio gyvenimo, turėdami daug geresnį?

— Aš mačiau vieną ekskursiją, — pasakoja moteris, ir mes visi į ją pasisukam. — Tai buvo Novosibirsko rajone. Dvi savaites prieš atvykimą kolchozininkai turėjo išbaltinti trobas ir padaryti tvarką. Atvežė ir išdaliu baldus. Aprengė moteris suknėmis, o vyrus palaidinėmis, ir net kostiumais. Kolchozininkai kalbėjo, kad dagyveno tikrą komunizmą. Privažiavo artistų, o mašinomis rytojais dieną atvažiavo svečiai. Artistės, kaip lapės kalbino, šoko, fotografavosi, o mes tik iš tolo žiūrėjom net ne

į ten nevažiuoti? Bet kai tik paleis, mes vistiek į ją važiuosim, — pertraukė kalbantįjį.

Jis pradeda pasakoti apie gamtą, kad miestuose eina nauja statyba, kad ją vykdančiam daug vargų reikia nugalėti. Jis rodo parvežtus laikraščius ir žurnalus: Jaunimą, Šluotą, įvairias Tiesas. Ir mes klausydami var-tome tuos laikraščius.

— Žiūrėk, iš Argentinos ir Brazilijos parvažiavę lietuvaičiai, — Jie vutė rodo nufotografuotas grupes.

— Amerikonai, — įsiterpė vienas iš grįžusiųjų.

— Vienas parvažiavo į mūsų apskritį. Jis blogai kalba lietuviškai. Eidamas pirkti duonos už kilogramą mokėjo kapeikomis. Parduotuvė iš karto nieką nesakė. Paskui pasiskundė milicijai, kad jis neužmoka, kiek pa-

Tiek metų praėjus po karo, Lietuvoje, nežiūrint komunistų gyrimosi, dar yra tokių pastatų.

Šitos apleistos mokyklos nuotraukos nematysite jokame komunistų išleistame albume. Bet tokių kaip ji Lietuvoje yra daugiau, tuo tarpu kai partijos pareigūnai ir rusai atėjūnai statosi vilas...

Skautų stovykloje nesunku būti virtuvės "šefu": atidarai "frosted flakes" dėžę ir duodi į stalą. Bet kai atsiranda tokių, kurie pareikalauja skaniai iškepto "steiko", tada virėjams tenka paprakaituoti, nes čia mamytės neateina pagalbon...

V. Plodžinsko nuotrauka

Mūsų mieste, uosto kvartale, kur žvanga inkarygrandinės, laukia merginos ir vienas kitam linkčioja keltuvi, savo amatu verčiasi knygrišys. Kiekvieną dieną jis sėdi ankštame pusrūsyje, klįjuoja, segioja ir siuva ir retai beprataria žodį.

—Tėte, —sako mažas Juanas, segdamas "Ivadą į romėnų teisę", —šlandien atplaukė "Balboa", iš Čilės.

Senis Juanas pamaišo klįjus, išžvejoja iš jų musę ir tyli.

—Penktadienį jis vėl išplauks, —jaunasis Juanas pasižiūri pro langą į jūrą ir prijungia aštuntąjį puslapį prie septynioliktojo. —Į Montevideo, pro Kapverdo salas... San Vidente... Boavista... Santiago...

—Ar jau trišiai "Karolį Didįjį"? — nutraukia senasis Juanas, rankoje laikydamas klįjų maišiklį.

—Ne.

Tėvas atsidūsta.

—Tu žinai, profesorius Sanchez jos reikia penktadienio rytą. Paskaitoms.

Jaunasis Juanas tebėra Santiage.

—Jis sustos ir Dakare, Paskui Recife. Paskui pasuks į pietus, vis į pietus, per Rio de Janeiro, Santos, Porto Alegre...

—Kvailystės, —sako senis, —Kiekvieną dieną tas pat. Tu esi knygrišys. Tavo senelis buvo knygrišys, Tavo prosenelis taip pat. Kur "Karolis Didysis"?

—Tenai.

Niūriai parodo jaunasis Juanas į krūvą lapų. Ir galvoja apie "Balboa", jos blizgančius deinius, plavenančius vimpilus, peilio aštrumo priešakį.

—Tu dar ne nepradėjai! Kaip beišdžius iki penktadienio!

—Penktadienį... —svajoja jaunasis Juanas, —Tada "Balboa" išplauks... aštuntą valandą ryto...

Tėvas atsistoja.

—Man jau užtenka! Ar tau amatas negeras? Tavo senelis...

—...ir mano prosenelis! —su-erzintas pratęsia sūnus, bet senis

nuduoda negirdėjęs pašaispos:

—...garbingai užsidirbo duoną. Mes išsiverčiame. Ir žmonės gerbia mus. Universiteto studentai... net profesorius Sanchez...

Lauke sukaikia laivo sirena. "Romėnų teisė" nukrinta ant grindų.

—Profesorius Sanchez, —su pašaispa pakartoja jaunasis Juanas, —Penktadienį tu sulauksi šešiasdešimties metų, tėvai! O ką tu pasaulyje matei? Uosto skersgatvį, mūsų butą, mūsų dirbtuvę...

Senis pasilenkia murmedamas, pakelia knygą, pavarto ją ir papurto galvą. Paskui išlygina jos puslapius.

—Žmonės visur vienodi, —pagaliau sako jis, —Dangus taip pat. Ir žvaigždės.

—Tai netiesa, —Jaunasis Juanas nenoromis išima iš lentynos "Karolį Didįjį". —Reikia tik pavažiuoti į pietus. Kaip "Balboa". Tada pamatysi kitų dalykų. Pietų Kryžių, pavyzdžiui.

—Ir tada būsi laimingas?

—Aš nežinau, —sako jaunasis Juanas, —Aš žinau tik viena: il-gai čia nebeišliksiu. Lauke plaukia laivai. Aš girdžiu sirenas, inkary žvangėjimą... o ką aš darau? Kiek atsimenu, vis stoviu čia, pelėsiais dvelkiančiame rūsyje, ir rišu knygas... negy-vus, pilkus daiktus...

—Žiūrėk, iš karto imi du puslapius.

—Ak, tėve! — aimanuoja su-

kludytas jūreivis, tačiau atitaiso klaidą, —ar tu niekada nebuvai jaunas? Kam taupei tuos pinigų, kuriuos kiši į čiūžinį?

—Tss! —senis pridėda pirštą prie lūpų. —Mano senoms dienoms.

—Jos jau atėjo! Kaip ilgai dar belauksi? Kada pradėsi gyventi? Penktadienį tavo gimimo diena...

—Aš žinau, aš žinau, —susi-mąstęs kalba tėvas, Jo žvilgsnis nuslysta jūra. Transportlaivis plaukia pro šalį. "Mozambique" užrašyta jo šone didelėmis, auk-sinėmis raidėmis.

—Štai, —jis paduoda sūnui pus-lapius. —Ir neužmiršk: antraštė aukštinėmis raidėmis: "Gyvenimas ir mirtis imperatoriaus Karolio Didžiojo".

Kai profesorius Sanchez penktadienį ateina atsimiti savo knygos, dirbtuvę randa uždarytą. Jis beldžiasi, skambina, šaukia —niekas neatidaro. Profesoriumi piktas. Jis negali kalbėti nepasirošęs. Ir jo studentai labai kritiškai įžiūrės pasisuka eiti. Tada sušunka Ramirez, siuvėjas iš kaimyninio namo:

—Profesoriau! Profesoriau!

Juanas išvyko! Per vandenyną...

"Taip", galvoja Sanchez, ne-labai nustebęs. "Reikėjo tikėtis, kai taip linkęs į keliones! Kad bent knygą būtų įrišęs..."

—Profesoriau! —šaukia Rami-rez.

—Taip, taip, —atsako Sanchez nesustodamas. Kada gi pagaliau įvyko sakų mūšis? Kvaila, kad knygos neturiu. Gal per daug nesunervinsiu senio.

Pasiekęs Juano namelį, jis su-abejoja. Ar eiti vidun? Jam tai būtų didelis smūgis.

Jis pastumia duris. Kambarys tuščias, Sanchez eina tolyn. Mie-gamajame jis sustoja: ant supiaustyto čiūžinio guli jaunasis Juanas.

—Na, matai! — sušunka Sanchez, —O aš maniau, kad tu seniai...

—Aš ne, —nutraukia jaunasis Juanas niūriu balsu, —Mano tėvas.

Jis prieina prie lango. Baltų dūmų debesėliai sklaidosi hori-zonte, "Balboa". Paskui jis atsi-suka ir sako:

—"Karolį Didįjį" gausite ry-toj.

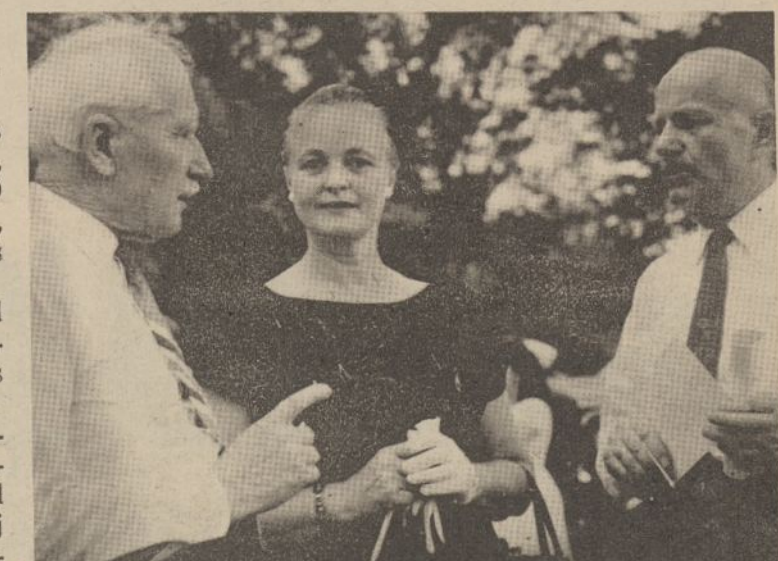
Vertė J. P. P.

sužinoję iš kokios valstybės jie buvo. Mes džiaugėmės, kad prie mūsų nepriėjo. O jei būtų priėję ir paklausę, kaip mes gyvenam? Ką mes būtum atsakę?

—Būtumėt atsakę, kad gerai gyvenat, — kitas pastebi. Juk pas mus visus taip būna.

Kalbėjom ilgai mums rūpimais klausimais. Ir ta pasakotoja dar pastebėjo, kad ekskursijai išvažiavus, tuoj vėl atėmė suknėles, palaidines ir kostiumus. Atėmė viską, ką buvo atvežę.

Kitam numery: Po 16 metų pamatau seserį.

P. Musteikienė prižiūri, kad gen. St. Dirmanto (kairėje) ir pulk. Dabulevičiaus dalinimasis Žalgirio mūšio sukautes šventės (spū-džiūnais neįgautų aštresnio pobūdžio, ypač kai paliečiami anų laikų strateginiai klausimai. B. Beržinio nuotrauka

DIRVA

— THE FIELD —

Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HEnderson 1-6344

Lithuanian Newspaper •
Issued in Cleveland every
Mon., Wed., and Fri. except
in case of Holidays • Pub-
lished by American Lithu-
anian Press Radio Ass'n
VILTIS, Inc. (Non-profit)
• Editor - in - chief: Baly
Gaidžiūnas • Subscription per
year: \$10.00. Single copy 10
cents • Second Class Postage
Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00 • Laikraštis išeina tris
kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penkta-
dieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: B. Gaidžiūnas, V. Gedgaudas ir J. Palukaitis
• Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė,
R. Mieželis, J. Paplėnas, V. Rastenis ir St. Santvaras.

Mūsų susitikimas su atvykusiais

Praėjusį kartą kalbėjome, kad iš pavergtos tėvynės Maskva dabar daugiausia išleidžia jaunuolius, kuriuos nuo komunizmo bėgdami tėvai ten buvo palikę tik gimusius ar kelerių metų.

Tokie jaunuoliai, nei jų, nei globėjų valia, visą laiką buvo girdomi komunistiniais nuodais, jų mokyklose ir organizacijose auklėjami. Ir štai, po daugelio metų, tokie jaunuoliai atsiduria mūsų aplinkumoj, kur gyvenimas visiškai kitoks. Ir nė kiek nereikia stebėtis, kad jie nu-
stebė dairosi ar net laikinai pasimeta.

Pirmiausia jie pasimeta todėl, kad jie čia tuoj ne-
randa tokių artimųjų, kokiuos jie ten paliko. Nei tėvai, nei broliai ar seserys, kurių jie artumoj neįtė 16 metų, taigi beveik visą jų gyvenimą, jiems bent laikinai negali atstoti nei ten likusių jų globėjų, nei artimųjų draugų. Ir jie čia pradžioj pasijunta išrautais gerokai ūgtelėjusiais medeliais, kurie jau kitur persodinti gyja tik labai rūpestingoj priežiūroj.

Visi vyresnieji, išgyvenę jaunystės dienų metus ge-
rai žinom, kokie jie imlūs, kokie neužmirštami ir kokie atminimuose brangūs. Ir dabar, staiga jų išgyvenimus nutraukus, staiga turėtų draugų netekus — pakirsto paukščio sparnais suplasnojama. Jei ir negarsiai, tai savo aplinkumoj skausmingai.

Štai girdime, kad net yra sumaniusių ten grįžti. Grįžti todėl, kad ten likę tokie artimieji, kurių čia nei tėvai, nei kiti negali atstoti, be kurių, atrodo, negali gyventi. Bet tokių žingsnių kol kas dar nė vienas nėra padaręs. Gal laikas ir aplinkuma ir juos pagydyt, kaip ir visus turi daugiau ar mažiau gydyti. Dar sunkiau tiems jau-
nuoliams dar ir todėl čia staiga prigyti, kada jie nemoka ir šio krašto kalbos.

Mums, kurie su tokiais jaunuoliais susiduriame, rei-
kia elgtis taip, kaip elgiamasi su trapia, naujai persodin-
ta gėle. Reikia mokėti ir jo skundus išklausti ir jam nauju keliu einant, kaip tik įmanoma, padėti. Ir nereikia jo laužyti tokiais klausimais, kokie jo galvoj net vietos neturi. Sakysim, neseniai atvykusio vieno 18 metų jau-
nuolio, imta net tokiais klausimais prieš visuomenę rody-
tis: kiek dabar Kaune yra rusų kariuomenės?...

Tokie jaunuoliai, čia sutikti, ne tokiais ir panašiai "svarbiais" klausimais turi būti apibierami, bet turi iš karto pajusti, kad jų čia laukė ne tik tėvai ir artimieji, bet laukė visi lietuviai. Laukė ne iš jo dienos sensaciją daryti, bet priimti, širdį ir globą parodyti. Priimti gerai žinant, kad čia ne tėvynė, bet laisvė ir tėvų globoj galės augti geru žmogum ir geru lietuviu.

Tai tokios mūsų, arčiau ir toliau stovinčiųjų tautie-
čių, pareigos. O tėvų, nereikia abejoti, daug sunkesnės. Jiems reikės ir labai didelės meilės ir labai didelės šeimi-
ninės aukos, kad išskirtųjų metų padarytos žaizdos ir vi-
sokios skriaudos būtų ne tik išlygintos, bet laisvojo gy-
venimo įsijaustos, pamiltos ir pasisavintos.

B. G.

Laiskai

DIRVA
6907 Superior Ave
CLEVELAND 3, Ohio

DEL V. ALANTO ROMANO
RECENZIJOS

Br. Raila Dirvoje (1960, 7, 22)
rašė, kad V. Alanto "Tarp dvie-
jų gyvenimų" romaną "teis i
mūsų literatūrą kaip vienas iš

stipriausių ir įdomiausių mūsų
laikmečio ir mūsų tautos likimo
dokumentų". Tačiau visoje gana
ilgoje recenzijoje aš neradau į-
rodymų aukščiau minėtam tei-
gimui patvirtinti.

Recenzentas, tiesa, iškelia
vieną "didžią teigiamą" roma-
no savybę, bet tikrai vieną ir
būtent tą, kad romanas išsi-
skiria iš kitų "savo turinio dra-
matiskumu ir savo struktūros
dramaturgiškumu". Ką tai rei-
škia, rec. toliau aiškina šitaip:
"Veiksmas, konkretus veiksmas!
Įtampa, konfliktai, kova, dina-
miški, vienas iš kitą plaukiantieji

vaizdai po vaizdų, nuotyčiai po
nuotykių, motyvai po motyvų, su-
režgimai ir išnarpliojimai tuojau
nuo pat pirmojo romano sky-
riaus ligi paskutinio puslapio".
Bet šitų šiaipjau teigiamų ypa-
tybių juk neužtenka, kad romanas
būtų geras, juk to veiksmo kon-
kretumo, dinamiškumo, nuotykių
ir surezgimų bei išnarpliojimų
yra pakankamai ir dažname nu-
otykių romane, kuris nebūtinai
turi būti net meno veikalas.

Be šių daugiau techniškų ypa-
tybių, geram romanui reikia dar
ir ko kito, būtent to, kas pa-
prastai vadinama veikalo idėjin-
gumu. Kokia yra V. Alanto ro-
mano pagrindinė idėja? Recen-
zija, deja, jos neparodo, ir
tai yra svarbiausias jos trūkumas.
Nematyti, tiesa, jos aiškiai ir
pačiame romane. Kadangi jame
aprašomos parti-
zanų kovos Lietuvoje, tai galima
būtų prileisti, kad tokia pagrin-
dinė idėja yra laisvė. Bet ko-
vojant dėl laisvės reikalinga
prielaida, tikėjimas, kad toji

laisvė gali būti iškovota, rea-
lizuota, nes be tokio tikėjimo
kova būtų visiškai beprasmiška.
Ar romano veikėjai partizanai
tikli laisvės iškovojimo galimy-
be? Romane to nematyti. Tad
kokie yra jų kovos motyvai, tas
spiritus movens?

Pagrindiniai romano veikėjai
Radvilai ne kartą prasitaria
apie kerštą už savo tėviškęs
sudeginimą bei tėvų išžudymą,
apie "keršto testamento įvykdy-
mą". Bet kerštas yra juk per
menka idėja, dėl kurios būtų
verta galvas gulditi. Galima dar
suprasti ir pateisinti "paprasto",
nemokyto žmogaus vadovavimąsi
kerštu. Bet Radvilai yra juk
inteligentai su aukštuoju mokslu,
partizaninių kovų vadai. Todėl
jų vadovavimasis kerštu neįti-
kina, juoba kad tikrovėje, kaip
žinoma, vadovautasi ne vien šiais
motyvais.

Šitas partizaninių kovų mo-
tyvų neišryškinimas, nepagili-
nimas ir yra, mano nuomone,
svarbiausias romano trūkumas.
Recenzentas baigia tokiu sakiniu:
"Romanas yra didingas, stiprus
ir gaivus kūrybinis dokumentas
dabartinės mūsų tautos, mūsų
likimo ir mūsų pačių dvasios
sutemose". Labai norėčiau, kad
toks būtų, bet man jis tokio
įspūdžio nepadarė. Vis dėlto esu
labai dėkingas autoriui už šį vei-
kalą ir tikiuosi, kad kitose jo
dalyse šie trūkumai bus išlyginti.

L. D.,
Brentwood, Md.

ATSIMINIMUS IŠLEISKIT
ATSKIRA KNYGA

Dirva visą laiką graži ir
įdomi. Begalo įdomu, nors ir
skaudu, skaityti Sibiro tremti-
nio atsiminimus. Jie galėtų būti
išleisti knyga ir verčiami į sve-
timas kalbas, kaip vaizdus XX
amžiaus vergijos epas.

Šia proga taip pat norisi pa-
reikšti padėką už dažnus skau-
tiško gyvenimo aprašymus ir
nuotraukas.

Bronius Juodelis,
Chicago

Raginėnų piliakalnis Šeduvos apylinkėje.

KONSTANTINAS GLINSKIS JAUNYSTĖJE IR JO AUKLĖTINIAI

Vėlyvos apžvalgos saujelė (2)

Vladas Baziulis

liau, O be to vienaip reikia la-
vinti senį ir kitaip -- paauglį. Pa-
galiau ir įgimtas imlumas ne visų
vienodas.

Žinoma, kiekviename sekan-
čiame spektaklyje kitoks laikas, są-
lygos ir reikalavimų lygis. Jau
sistemiškai pradėdavome nuo
skaitymo, tipų aiškinimo, santy-
kių gvildinimo ir tik tada ėmė-
mės "sceninių" bandymų, bet,
deja, negalima užmiršti, kad nė
tiems bandymams neturėjome
tinkamų patalpų, dažnai turėdami
tenkintis privačiais butais.

Toliau -- daugiau. Naujos
temos, nauji aiškinimai. Susi-
pažinę ir praktiškai pasilavinę,
taip sakant, asmeniškose techni-
koje (intonacijos, balsas, tonas,
tempas, mimika, pozos, judesiai
ir kt.) jau buvome nusipelnę vi-
sos eilės kitokio masto ir kito-
kio pobūdžio pratybių, siūlomų iš
Glinskio pusės, k.a.: santykiai

su partneriais, figūravimas mi-
zanscenų samplaikose, ruoši-
masis žengti scenon, minios gy-
vinimas, orientavimasis scenos
dydyje, pasitikėjimas režiso-
rius asistentu bei sufleriu ir
dar daug, daug visokių prog-
resavimo akstinių.

Tokiai laimingai pažangai rei-
kia didelių, mokytojo gabumų, at-
simenant, kad tai nebuvo studija,
kad kiekvienas vaidinimas tu-
rėjo būti greitai rengiamas ir kad
pakely pasitaikydavo šalutinių
kliūčių.

Gal vertėtų paliesti vieną re-
žisūros paslaptį. Paprastai re-
žisorius neturi teisės rodyti tam
tikrų momentų vaidybos. Kiek-
vienas vaidintojas privalo pats
kurti. Tuo tarpu Glinskis vai-
dindavo pirmais antrais metais
bandymuose trumpesnius ir il-
gesnius pavyzdžius, kuriems
būdavo gundą ir brangūs. Ir net
kiekviename momentui po kele-
tą įvairuojančių interpretacijos
pavydžių. Betgi nei vienas iš
mokinių "neužsikrėtė" pamėg-
džiojimo liga. Tad ir šitoks re-
žisoriaus -- mokytojo nusižengi-
mas prieš amžinuosius dėsnius,
labai atsargiai vartojamas ir įs-
pūdingai iliustruojas aiškinimus,
vertas dėkingumo.

Pačiam vaidinimui beartėjant,
Glinskis atkakliai kovodavo už
tikruosius sceninius bandymus
ir už mažiausiai vieną, kad ir
ne visai tikslia prasme, gene-
ralinį bandymą. Bet juk tokia
"prabanga" buvo susieta su pa-
pildomomis išlaidomis scenai,
šviesoms, dekoracijoms, drabu-
žiams, muzikai ir kitiems ga-
lams, kas ir rengėjams nepatik-
davo, ginant jų sąmatą.

Grimuotis nemokėjome. Mūsų
vadovas pats mus grimodavė,
kiekviename ir visiems bendrai
rodydamas ir nuodugniai dėsty-
damas veido struktūrą, spalvą,
bruožus, sceninį ryškumą, cha-
rakterių pabrėžimą ir siekda-

Dėmesio!

Naujiems skaitytojams
Dirvos prenumerata
metams tik 8 doleriai!

mas net įdomiausios srities
-- fiziognomijos. Užtat nepaten-
kinti likdavo tie, kurie būdavo
pavedami amatininkui -- grimo-
tojų, kai turėta didesnius da-
lyvių skaičius, nors jų sąrašas
ir būdavo aprūpintas pakankamai
apibūdinimais.

Lyg ir giliau įstrigo atmintyje
punktualumas. Kad ir sunkiomis
sąlygomis, beveik be techninio
personalo, su nedisciplinuotais
mėgėjais, vaidinimus pradėdavome
beveik visados punktualiai.
Mums buvo kartota įvairiomis
progomis, jog pradžios vėlavimas
ar pertraukų užtesimas, žiūrovų
nuotaiką vėsina, dė-
mesį krikdo, vaidinimo pasise-
kimą mažina ir tartum pakša
mintį, kad tai esą ne profesio-
nalai, bet mėgėjai.

Argi galima užmiršti apie dar
vieną silpnębę, nebepagydomą
nei tikruose aktoriuose, nei mė-
gėjuose? Tūlas veržiasi visais
įmanomais keliais ir net šun-
keliais prie didesnių, svarbesnių
rolių, pervertindamas savo jė-
gas, tinkamumą, gabumus ir visa
kita. Nepasiekęs tikslo, užsi-
gauna, protestuoja ir net intri-
guoja. Šioje delikatoje srityje
mūsų auklėtojas rodė atsargumo,
sveikų savo sprendimųms prin-
cipų o, esant reikalui griežtumo,
lydimo nuolatinių įtikinėjimų, kad
sėkmingu rolių paskirstymu lai-
mi ne vien tik režisorius, bet
ir veikalas, ir autorius, ir ne-
būna mažų rolių -- būna tikrai
maži artistai.

Vienintelė nenugalimų sunky-
bių sritis buvusi dekoracijos.
Dailininkų neturėjome, o tie, ku-
riuos rasdavome, atrodėdavo
perbrangūs mūsų rengėjams.
Be to, dar dekoracijų gaminto-
jai, gaminimas, gabenimas, deri-
nimas, medžiagos -- visa tai būtų
buvusios nebepakeliamos išlai-
dos. Todėl tekdavo vėl tam pa-
čiam vyriausiam statytojui,
tartum kokiame magui, kombi-
nuoti visumą, atskiras dalis ir
priedus iš sandėlių tuose teat-
ruose bei salėse, kur būdavo
sutarta vaidinti.

Nepajutome jokio slenkščio
santykiuose su mumis 1910
metais, kada Glinskis, baigęs ga-
na rimtą teatro mokyklą, pradėjo
vaidinti antraeilės roles Maža-
jame Teatre ir jau išskleidė sa-
vo sparnus platesnei erdvei, tik-
resnei kūrybai. Mūsų tarpe liko
toks pat mielas, degantis ir rim-
tas, gal dar įdomesnis savo pa-
šnekesiais bei įtaigų spindesiais.
Laiko rasdavo mums tiek pat,
kiek ir prieš tai.

(Bus daugiau)

Žalgirio mūšio pertraukos metu bajoras Mikla Riestaragis
žaidė beisbolą...

Piliukų piliakalnis Kelmės apylinkėje.

Jūros mėgėjus vasaros atostogas praleisti kviečiame prie ATLANTO, ASBURY PARK, N. J.

P. ir O. LANIŲ VASARNAMYJE

Čia ažuolų apsupto vasarnamio erdviuose kambariuose, už nedidelę kainą, ramiai pailsėsite, pasimaudysite švaresniais paplūdimyje iš visų ATLANTO pakrastyje esančių.

Tik per keletą minučių pėsčiam nuo vasarnamio pasiekiamas vandenynas — paplūdimys, kino teatrai, bažnyčios, krautuvės, restoranai ir kitos pramogų vietos.

Svečių patogumui galima naudotis virtuvėmis, šaldytuvais, maitintis vietoje. Maudymosi mokestis apmokamos savininkų.

Kambarius siūlome užsisakyti iš anksto:

P. LANYŠ

515 4th Ave., Asbury Park, N. J.

Tel. PR 6-9783

LIETUVIŲ KLUBAS ir SVETAINĖ

Lietuvių Svetainėje renkite lietuviškus parengimus, o poilsį praleiskite tarp savųjų Klube.

— Cleveland —

6835 Superior Avenue EX 1-1143

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE.

SAVINGS EARN **OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON**

4% **SUPERIOR SAVINGS**

ACCOUNTS INSURED TO \$10,000

HOME AND REMODELING LOANS

CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

P. J. KERSIS

609 Society for Savings Bldg. — Cleveland, Ohio

Ofiso telef.: MAin 1-1773

Rezidencija: OL 7-2521

Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiestuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairiuose apdraudos-insurance reikaluose.

Sutaisau paskolas pirmo morgio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

J.S.AUTO SERVICE

Sav. J. Švarcas

1254 Addison Rd.
Cleveland 3, Ohio

Mašinų viršaus taisymas ir dažymas. Motorų, stabdžių patikrinimas ir taisymas.

24 hours towing

Atidaryta nuo 8 val. ryto iki 7 val. vakaro.

Dienos telef.: HE 1-6352 Nakties tel.: LI 1-4611

J. P. MULL-MULIOLIS

Nekilnojamo turto pirkimo, pardavimo, įkainavimo ir apdraudos įstaiga.

6606 Superior Ave. UT 1-2345

13229 Superior Ave. UL 1-6666

ALGIMANTAS DALIDĖ,

lietuvis bendradarbis ir East Clevelando skyriaus vedėjas.

CLEVELANDE ir apylinkėse

• A. a. Pranas Pesys, senai miręs Clevelande, savo testamentu paliko Balfui \$900.00. Visą kitą turtą paliko kitoms labdaros organizacijoms.

Į Jungtines Amerikos Valstybes atvyko 1949 m. Lietuvoje buvo vargonininku. Čia dirbo įvairiose dirbtuvėse.

Priklausė šv. Jurgio lietuvių parapijai Clevelande ir buvo Amerikos Lietuvių Bendruomenės nariu. Buvo didelis patriotas ir nuoširdžiai bei visokeriopai rėmė lietuviškus reikalus.

Kadangi velionis artimų giminių čia neturėjo, todėl visas savo sutaupas paliko labdaros ir religinėms organizacijoms: Balfui, Vasario 16 Gimnazijai Vokietijoje, T.T. Jėzuitams, Marijonams, Pranciškonams, Saleziečiams ir kt.

• Jonas Derus, Dirvos skaitytojas iš Thompson, Ohio, mirė rugpiūčio 4 d. Buvo ūkininkas, iš kurio daug Clevelando lietuvių pirkdavosi šviežių maistą.

• Vladas Blinstrubas, dvi savaites atostogavęs Cape Cod, grįždamas į Clevelandą, atvežė keturias naujas Dirvos prenumeratas.

• BALFo drabužių rinkliava Clevelande įvyks nuo rugpiūčio 6 iki 22 d. Drabužius atvežkit į šv. Jurgio arba Naujosios parapijų salės.

PARDUODAMI NAMAI

Neff Rd. Dviejų šeimų po 6 kambarius kiekvienam bute su vienu puikiai įrengtu kambarių trečiame aukšte, 3 garažai. Labai gerame stovyje; prieinama kaina.

East Cleveland, arti Euclid Ave. vienos šeimos keturių miegamųjų namas, gazo centralinis šildymas, garažas, gražus kiemas. Galima nupirkti su mažu įmokėjimu. Pilna kaina tikrai \$11,900. Apžiūrėkite ir padarykit pasiūlymą.

Dona Cipkus

WM. T. Byrne, Real Estate

1535 Hayden Ave.

GL 1-4835 Res.

Mu 1-6100 Office (91)

TRECIOKAS AGENCY

SENIAUSIA LIETUVISKA KELIONIŲ AGENTŪRA

Kelionių bilietų parūpinimas ir pinigų perlumimas į visus kraštus

TAIP PAT IR VISOKIOS RUŠIES APDRAUDA

Kur tik besiruošumėt keliauti, tuoj susirūšit su mūsų įstaiga

ALBINAS IR KAZYS TREČIOKAI

311 Walnut Street, Newark 5, N. Jersey

Telefonas: Market 2-4867

TELEFUNKEN HI-FI STEREO SETS

SCHWAB RADIO & T.V.

SALES AND SERVICE

PAPIGINTA KAINA PARDUODA TELEVIZIJOS

IR TELEFUNKEN RADIO APARATUS.

11615 Detroit Ave.

LA 1-4669

CLEVELAND 2, OHIO

Parengimų kalendorius

* RUGPIŪČIO 14 D. Lietuvių Piliečių Klubo narių gegužinė Shlapnic Grove parke prie Solon, Ohio.

RUGSĖJO 4 D. SLA 14 kuopos vasaros pobūvis p. Blaškevičių sodyboje.

* RUGSĖJO 10 D. Pilėnų Tunto skautams parenti pobūvis. Rengia Tėvų Komitetas.

* RUGSĖJO 24 D. Dirvos 45 metų sukakties spaudos balius Slovenian Auditorium.

* SPALIO 2 D. Neringos skautų tunto dešimtmečio iškilminga sueiga-vakaras.

SPALIO 8 D. BALFo 15 m. sukaktuvių minėjimas Clevelande.

* SPALIO 15 D. SLA 136 kuopos rengiamas Čiurliono Ansamblio pramoginio okteto koncertas.

REIKALINGAS KAMBARYS vienam vyrui su teise naudotis virtuve.

Šaukti nuo 6-7 val. MU 1-6509

Naujiems skaitytojams prenumerata metams tik 8 doleriai

Partijos ir jų platformos...

(Atkelta iš 2 psl.)

rinkimų vajui ir pradėjo teikti savo pasiūlymus, atrodė, kad jis gali sukelti partijos suirutę ir ne tik pakenkti partijai rinkimų laimėti bet susigadinti ir savo ateitį.

Partijos vadai įspėjo kad, jei šiemet Nixonas pralaimėtų, Rockefelleris, dabar būdamas 51 metų amžiaus, turėtų atviras duris kandidatuoti 1964 metais, o nusižengęs partijai dabar, prarastų partijos paramą visiems laikams.

Panašiai susinaikino jaunas respublikonas, buvęs Minnesotos gubernatorius Stassen, kuris ir 1952 norėjo kandidatuoti prezidentu, ir 1956 metais Nixoną iš viceprezidentų išmesti: dabar jis liko visai nežinomas.

Nixonas tarėsi su Rockefelleriu, priimdamas jo pasiūlymus platformai, už ką dešiniųjų respublikonų buvo pabartas "parsi-davimu" New Yorko gubernatoriui.

Už manevis Rockefellerį sutvarkyti kreditas priskiriamas Nixonui. Jis sugebėjo Rockefelleriui uždaryti visas duris, padarė jį savo draugu ir aktyviu partijos veikėju rinkiminėje kampanijoje.

TRIŲ SAVAIČIŲ KONVENCIJA

Dar pernai demokratų lyderis sen. Johnson, kuris galvojo laimėti prezidento nominaciją, padarė respublikonams prie-kaištų, kad jų konvencijoje viskas bus kaip mašina praves-ta, turint tik vieną kandidatą Nixoną.

Bet demokratų konvencijoje išsipildė tai, prieš ką buvęs prezidentas Truman protestavo: kad senatoriaus Kennedy, mašina viską pravarys savotiškai. Užpakalyje Kennedy mašinos stovėjo jo tėvas, motina, broliai ir seserys, kurie pravedė savo šeimos nario užsigeidimą tapti prezidentu, gaunant nominaciją pir-

Dirvą pasiūlyk savo kaimynui susipažinti

DIRVOJE GALITE UŽSISAKYTI ŠIUOS KARIO LEIDINIUS

1. O. Urbonas. "1410 metų karas ir žalgirio mūšis". 88 pusl. teksto ir 16 pusl. priedinių iliustracijų, jų tarpe smulkios mūšio schemos dviem spalvomis. Su aplanku. Kaina — \$3.00.
2. V. Biržiška. "Praeities Pabiros". Rinkinytis straipsnių iš Lietuvos istorijos. 352 pusl. ir 16 pusl. priedinių iliustracijų. Kieti viršeliai. Kaina — \$6.50.
3. H. Sienkivičius. "Kryžiuočiai". Istorinis romanas — trijų tomų. Vertė K. Jankūnas. Viršelis dail. V. K. Jonyno. Su aplanku. Kiekvieno tomo kaina — \$3.50.

Pinigus siųskite: Dirva, 6907 Superior Avenue, Cleveland 3, Ohio.

Clevelandietėms - I. Orintaitė ir M. Gailiūsyte, atrodo, Dainavos stovykloje prie Spygliaus ežero teko būti labai "atsakingas pareigas" - su gelbėjimo ratu prižiūrėti besimaudančius, pačioms nesimaudančioms. V. Plidzinsko nuotrauka

mutiniu balsavimu, kitus žymius demokratų nustumiant į šalį.

Viceprezidento Nixono nominavimas savaime draugo ir buvo numatytas visos jo partijos, o demokratų konvencijoje vyko lenktynės keleto aspirantų, neturinčių nieko bendro su partijos pasirinkimu.

Kataliko Kennedy toks laimėjimas verčia pažūrėti praeitį. New Yorko gubernatorių katalikas Alfred Smith pirmą kartą kandidatavo 1924 metais. Kitas stiprus kandidatas buvo prezidento Wilsono žentas William McAdoo, protestantas.

Konvencijoje tarp tų kandidatų rėmėjų kova tęsėsi tris savaites, ir per 102 balsavimus nebuvo pri- eita išvados, abiem pusėm kar- tojant tą patį balsavimą, o kitiems delegatams susilaikant ir nei vien- nam nei kitam reikalingo balsų skaičiaus.

Pagaliau vadai sutarė atmesti abu kandidatus ir 103-čiu balsavi- mu nominavo "juodą arkli", West Virginia gubernatorių John W. Davis. Ta nominacija nebuvo ver- ta nei 5 centų. Prezidentu buvo išrinktas respublikonas Calvin Coolidge, buvęs viceprezidentu prie prezidento Hardingo, kuris mirė 1923 metais.

Gubernatorių Smith antru kartu kandidatavo 1928 metais, ir demokratai jo užgaidą paten- kino. Prezidentu tačiau buvo iš- rinktas respublikonas Herbert Hooveris.

(Bus daugiau)

KERELIS BROS. CONSTRUCTION CO.

STATOME ĮVAIRIUS RE- ZIDENCINIUS, MEDICI- NOS IR PREKYBOS TIKS- LAMS SKIRTUS PASTA- TUS.

ARCHITEKTAS ATLIEKA PLANAVIMĄ PAGAL JŲ- SŲ PAGEIDAVIMĄ.

REpublic 7-8949

6350 S. ALBANY AVE.
CHICAGO, ILL.

KAS IR KUR?

• **Dr. Pranas Sutkus**, kurį laiką specializavęsis moterų ligų srityje, atidarė savo kabinetą Chicagos priemiestyje Niles. Pagrindines medicinos studijas Dr. Sutkus baigė Vokietijoje.

• **Giedrės Briškaitytės** ir tenisininko Liudo Andrijausko vestuvių vaišėse dalyvavo apie 200 svečių. Vaišės buvo liepos 30 d. Lietuvių Auditorijoje Chicagoje po jungtinių šv. Kryžiaus bažnyčioje. Jaunuosius sutuokė kun. A. Stašys.

• **Muz. J. Bertulis** iš Los Angeles persikelia į Chicago, kur Aušros Vartų bažnyčioje vargoninkaus.

• **Bostono Lietuvių Mišrus Choras**, vedamas komp. Juliaus Gaidelio, išleidžia ilgo grojimo, 33 1/3 greičio, hi fi plokštelę, kurioje 17 dainų iš turimo dabartinio repertuaro. Viena plokštelė pusė turi 8, antroji — 9 dainas. Abiejų plokštelių pusių grojimo laikas — 40 minučių. Solistas — Stasys Santvaras, akompanuoja — Saulius Vaičaitis.

Plokštelė rinkoje pasirodys rugpiūčio viduryje. Bostone ir artimose apylinkėse ribotą plokštelių skaičių platins Bostono Lietuvių Mišrus Choras per savo narius. Kaina \$4.49.

Visur kitur — per platinotojus, kuriems bus duodama nuolaida. Skubiai rašyti: H. Gineitis, 84 Greenwood St., Dorchester 21, Massachusetts. Tel. GENEVA 6-4629.

• **Pranas ir Elena Skirmanai**, Dirvos skaitytojai iš Los Angeles, atostogas praleido Havajų salose. Iš ten džiaugdamiesi salų grožiumu ir žmonių vaišingumu, visiems skaitytojams atsiuntė geriausius sveikinius.

• **Lietuviai inžinieriai**, gyvenę Sydnejuje, Australijoje, išsirinko naują valdybą, kurią sudaro: F. Sipavičius, J. Dirginčius ir S. Jaremlauskas.

• **Viloeje Audronė**, Cape Cod, šiemet atostogas praleido daug tautiečių, atvykusių iš įvairiausių vietovių ir valstybių. Dabar atostogauja J. Tūbelienė su dukterim iš Washingtono, Dr. H. Montvilienė su šeima iš N. Y., Staškevičių šeima iš N. Y., Dr. Masilionis iš Dayton, Ohio, Dr. Daugelytė iš N. J., inž. Novickis iš N. Y., inž. Kutkus iš Detroito, menininkai Krasauskas iš Waterbury ir Milaknis iš Washington, p. Ravantai iš N. Y. ir daug kitų. Norintieji dar esamas laisvas vietas rezervuoti rugpiūčio ir rugsėjo mėn. iki Labor Day, prašomi skambinti: Osterville GA 8-8425.

KAIP ŠVĘSTA ŽALGIRIO MŪŠIO SUKAKTIS ŽALGIRYJE

Liepos 17 d. į žalgirį buvo suvažiavę apie 100,000 žmonių. Ten jau dvi savaites prieš iškilmes stovyklavo iš visos Lenkijos ir užsienio suvažiavęs jaunimas. Jų stovyklos apjuosė visą žalgirį. Iškilmėse dalyvavo po vieną kuopą sausumos, oro ir jūrų kariuomenės.

Liepos 17 d. atvežta urnose, iš visų kovos laukų, kur tik lenkai kovojo, žemė ir supilta prie žalgirio atidengto paminklo.

Iškilmės buvo pradėtos 24 patrankų šūvių ir paleista 20,000 balandžių. Iš visos Lenkijos buvo suvažiavę dvi ratininkų, motociklistų ir automobilistų estafetės.

• **Mums praneša, kad rusai labai sustiprino cenzūrą** gaunamiems ir išsiunčiamiems laiškas iš Lietuvos. Ypatingai stipriai cenzūruojami laišakai, išeinantieji iš kolchozų. Dauguma laišku, ateinančių iš Amerikos, sulaikomi ir neperduodami.

• **Lietuvos Laisvės Kovų invalidų Draugija** nuoširdžiai dėkoja už aukas Laisvės kovų invalidams sušelpti:

Jeronimui Karaliui (per Detroito šaulių kuopos pirmininką St. Malinauską) — \$25.00; Pranui Aleksandraičiui, Clevelande — \$20.00; Petrui Ulėnui, Brooklyne (gauta per J. Kiaunę) — \$5.00.

• **Juozas ir Ona Ginkai**, vasaroja Lake George, N. Y., atsiuntė visiems skaitytojams geriausius sveikinius.

• **Amerikos Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo** seimas įvyko Wilkes-Barre, Pa. Seime dalyvavo virš 100 delegatų. Pirmininkavo A. Aleksis.

• **Lietuvių socialdemokratų suvažiavimas** įvyks Paknių vasarvietėje — Thompson, Conn. rugsėjo 4 d. Suvažiavime prof. S. Kairys siūlys naują socialdemokratų programą.

• **Iš Vakarų Berlyno**, uždarais vokais į JAV siuntinėjamas komunistinis šlamielis, pavadintas "Tautos Keliu".

IŠ LENKIJOS LIETUVIŲ GYVENIMO

Punsko apylinkėje ir Lietuvoje ši vasara labai lietinga. Ištiesas dienas merkia lietus. Šienas daug kur numintas pusiau supuvęs. Rugiapiūtė dėl lietu porą savaitių vėluoja. Daug kur audros su ledais sunaikino pasėlius.

Punsko lietuvių ansamblis į žalgirio minėjimą nevyko, nes neatsirado lėšų kelionės išlaidoms padengti.

Prieš 20 metų nusifotografavę Šiaulių Valst. Berniukų Gimnazijos abiturientai. Pirmoj eilėj iš kairės: J. Kundrotas, V. Žalys, mokyt. V. Rubaževičius, B. Siliūnas, V. Pupelis, V. Mažeika, M. Ščigla, J. Nainys. Antrojo eilėj: Udvinas, P. Kirna, V. Andrejauskas, E. Steponavičius, J. Vilčiauskas, V. Garbaskas, V. Anajevs, Medeliauskas, Martinaitis, A. Milašis. Paskutinėj eilėj: P. Valiukas, Miknevičius, Ditmanas, Čyžas, P. Bigauskas, J. Baltakys, J. Kaveckas, K. Glaznikas, K. Motuzas, H. Sakalauskas, V. Trumpis.

Po 20 metų susitikus smagu prisiminti jaunystę ir užtraukti sutartinę. Iš kairės: I. Stasiulis, J. Vilimas, V. Pupelis, B. Siliūnas, Z. Paškevičius, V. Mažeika, L. Raslavičius.

Po 20 metų šiauliškiams susitikus buvo ko pasipasakoti, ypač kai visiems teko pajusti karštą ir šaltą, matyti juodą ir baltą... Iš kairės sėdi kun. J. Elijošius, Vilimienė, A. Rejerienė, O. Daukšienė, J. Paškauskaitė, V. Mykolaitienė, R. Raslavičienė, B. Siliūnas, A. Brunauskienė, A. Balienė.

JAU SUDARYTA LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS TALKOS SUVAŽIAVIMO PROGRAMA

Pirmajam Lietuvos Nepriklausomybės Talkos suvažiavimui rengti komisija jau sudarė suvažiavimo programą. Suvažiavimas įvyks rugsėjo 3 ir 4 dienomis Chicagoje.

Programoje numatyta du darbo posėdžiai ir banketas. Pirmąją dieną — rugsėjo 3 — bus pirmasis darbo posėdis, o vakare banketas. Banketo metu apie 1 val. laiko skiriama iškilmingam posėdžiui. Po iškilmingo posėdžio — meninė programa, vakarienė, šokiai.

Antras darbo posėdis bus rugsėjo 4 dieną. Rugsėjo 5-ji yra taip pat nedarbo diena (Labor Day). Ji įgalins iš toliau atvykusius suvažiavimo dalyvius be vargo grįžti namo.

Darbo posėdžiams gauta vėsinama salė Dariaus-Gi-

ATITAIŠYMAS

Ne B. Rutkausko, kaip buvo Dirvos Nr. 90 pranešta, bet B. Bratkausko filmą "Gyvieji didvyriai" laimėjo premiją tarptautiniame filmų festivalyje.

Susitikimas po 20 metų

Prieš dvidešimt metų, t. y. 1940 metų birželio 15 dieną retai didelis šiaulių Mergaičių ir Berniukų gimnazijų abiturientų skaičius, laimingi, turį daug planų ateičiai, atsiskyrė su gimnazijos suolu. Deja, ta viltingoji ateitis prasidėjo gedulo ženkle. Jau tos pat penkioliktosios birželio vakare, raudonųjų, įsiveržėlių tankai riedėjo šiaulių miesto gatvėmis, o jau sekančią dieną purvini ir apdriskę azijatai pripildė mūsų mokslo ir auklėjimo rūmus...

Ir šitokiomis mūsų ir visos tautos liūdėsio dienomis skirstėsi bendraminčiai į tėviškes, sutarę, kad po 10 metų vėl susirinks ir atšvės pirmą dešimtmetį...

Praėjo nebedešimtmetis, bet jau dvidešimt metų, ir tik šiomet, ir ne savo mieloj žemėj, ne šiauliuose, o Chicagoje liepos mėn. 3 dieną susivaižiavo gražus būrys iš įvairių JAV ir Kanados vietovių. Negalintieji atvykti sveikino suvažiavusius, apgailėstaudami negalį dalyvauti. Daug kas buvo prisiminta, daug kuo pasidalinta ir vėl atnaujinti ryšiai. Taip pat buvo gauta visa eilė sveikinimų iš Lietuvos, iš buvusių mokytojų bei auklėtojų, kurie nemažiau buvo laimingi, nors ir didelių at-

grupių atstovai ir kvieisti svečiai. Iškilmingame posėdyje ir bankete galės dalyvauti visi, kurie tik domisi Lietuvos Nepriklausomybės Talkos veikla.

I pirmąjį LNT suvažiavimą laukiami dalyvių ne tik iš didesnių JAV centrų, bet ir iš Kanados.

J. P.

stumų skiriami, žinodami, kad čia tiek daug jų buvusių auklėtinų švenčia dvidešimtmetį.

Idomu, kad vienas iš didžiausių JAV laikraščių — Chicago Tribune, savo liepos mėn. 4 d. laidoje įsidėjo gan platų aprašymą, apie buvusių klasės draugų susitikimą po dvidešimt metų. Vieno bendraminčio iniciatyva buvo perduotas reportažas ir per Amerikos Balsą.

Pamačius senai bematytus, išklačius senai begirdėtus ir šnektom vis dar ne-nutrūkstam, teko vėl skirstytis, tik šiuo kart sužarta nebelaukti dvidešimties metų, bet lygiai po penkių vėl ir visiems susirinkti ir dar šauniau atšvęsti dvidešimt-penkmetį.

LOS ANGELES

Išrinkta nauja Tautinės Sąjungos skyriaus valdyba

Liepos mėn. įvykusiame ALTS Los Angeles skyriaus metiniame narių susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskyrstė pareigomis:

Pirmininkas — Ambrose Žatkus, vicepirm. — Sophie Waitek, sekretorė — Adelė Nausiedas, išdininkas — Juozas Raibys ir valdybos narys — Dr. Petras Pamataitis.

Pirmame valdybos posėdyje nutarta rengti rudeninį linksmapakarį. Tuojau užsakyta salė šių metų spalio 8 d., šeštadieniui, Los Angeles, Catholic Women's Club, 927 Menlo Ave. L. A. Cal.

Vakaro programa bus paskelbta kiek vėliau. Bus meninė dalis, vaišės ir vėliau šokiai. Toks parengimas galės suidominti ir jaunuosius ir vyresniuosius.

Patartina Los Angeles lietuviams pasizymėti, kad spalio mėn. 8 dieną, šeštadienį, reikės dalyvauti įdomiam vakare.

Adelė Nausiedas

Dėmesio!

Šimtai naujų skaitytojų, pradėję skaityti Dirvą ir ją džiaugiasi. Pasiteiraukite, ar Dirvą skaito jūsų pažįstami ir kaimynai. Jei ne — atsiųskite jų adresus. Jie Dirvą gaus dvi savaites nemokamai.

Moksleivių ateitininkų stovykloje, esant gražiam orui, šiais metais ypač daug buvo sulaukta svečių. Liepos 31 d. Dainava vos galėjo sutalpinti virš 1000 asmenų, atvykusių pasidžiaugti stovyklaujančių (140 berniukų ir mergaičių) dainomis, žaidimais ir šokiais. Nuotraukoje jaunieji stovyklautojai, prižiūrimi šokių vadovės Ingridos Stasaitės, svečiams šoka "Piršlį", akordeonu grojant Faustui Strolliai, V. Pliodzinsko nuotrauka

Mielam draugui, buvusiam bendradarbiui
A + A

VLADUI-JUOZUI MATULIUI

mirus, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Jonas Gudelis, Viktoras Motušis, Aleksandras Gaška, Henrikas Songinas, Kazys Valiukonis, Tadas Jurcys, Antanas Bruškys, Vytautas Rukuiža, Pranas Sidzikauskas, Albinas Sasnau, Antanas Levanas, Vladas Kopliauskas